33e jaargang nr. 4 juli/augustus 1981

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

Orgaan der Nijdamstra–Stichting

DE GROTE TREK

Schilders van wereldformaat hebben al de eeuwen getracht grote gebeurtenissen op doeken vast te leggen.
Zo ook "De Grote Trek" Zuid-Afrika.
De Grote Trek, die plaats vond tussen 1834 en 1838, was een opmerkelijke gebeurtenis, de exodus van een geheel volk, de Voortrekkers, zoals de Afrikaans sprekende boerenbevolking, die vanuit de grensgebieden van de toenmalige Britse Kaapkolonie de Oranjerivier over stak naar de openliggende gebieden in het Noorden, de huidige Oranje-Vrijstaat, Transvaal en Natal, genoemd werd.
Deze voortrekkers-episodes, die een centrale plaats innemen in het rijke historische verleden, is een van de grootste toonbeelden van menselijke moed, onwrikbaar vertrouwen en lichamelijke beproevingen uit de geschiedenis.
De grootste poging van de voortrekkers was om hun politieke vrijheid te verkrijgen als basis van een nieuwe natie.
Uit hun geboorteland verdreven, vestigden de voortrekkers een bastion van westerse beschaving in de Afrikaanse wildernis.
In zijn werk "Die Groot Trek in Beeld" heeft professor C.F.J.Muller, een specialist bij uitstek op het gebied van Zuid-Afrika geschiedschrijving, de meest complete verzameling van authentieke documenten en afbeeldingen over deze episode bijeengebracht.
"De Slag bij Vechtkop", naar een schilderij van Heinrich Egersdorfer.
In oktober 1836 slaagden een aantal voortrekkers, onder leiding van Hendrik Potgieter, er in om een aanval van duizenden Matabele krijgers op hun kampement, nabij het huidige Heilbron in het Noorden van de Oranje-Vrijstaat, af te slaan.
"De Slag bij Bloedrivier" op 16 december 1838, naar een schilderij van H.W. Coetzer.
Andries Pretorius, de heldhaftige voortrekkerleider, drijft de aanvallende Zoeloehorden terug over de vlakte.
"De Slachting bij Blaawkrantz" naar een schilderij van Thomas Baines, die met ooggetuigen sprak van het door de Zoeloes, onder de onbeschermde mannen, vrouwen en kinderen in hun kampement aangerichte bloedbad, nadat de voortrekkerleider Piet Retief met zijn mannen door Dingaan, de koning der Zoeloes, vermoord was.
"De Afdaling van de Drakenbergen" op weg naar Natal.
Voor dat doel werden de achterwielen van de ossewagens verwijderd en vervangen door boomstammen en takkebossen, die als slede fungeerden. De enige manier om de wagen langs de steile hellingen naar beneden te krijgen.

GESLACHTSNAMEN

Keizer Napoleon I gebood, dat vanaf 18 augustus 1811 een IEDER zich diende te melden om te worden ingeschreven en bij gemis van een familie-naam er één aan te nemen.
Duizenden hadden geen familie-naam en als achternaam diende de persoonsnaam van de vader (bijv.: Jan PIETERS-zoon) of die van de moeder (Bertus AAFJES), met een "duur" woord respektievelijk patronymicum en metronymicum genoemd.
De keuze naar een familienaam was eigenlijk onbeperkt en werd ontleend aan woonplaats, beroep, kleur van het haar (de Witte), lichaamsgebrek (Schele), vogels, vissen, dieren, kledingstukken, huishoudelijke artikelen, delfstoffen, nationaliteiten, enz. enz. mogelijkheden in overvloed. Het werd zelfs mogelijk als men een naam bezat deze te verlatiniseren en zo werd bijvoorbeeld Van der Schoot - SCHOTANUS.
Ondanks deze enorme keuze waren er "grapjassen", die de meest vreemdsoortige om niet te zeggen onfatsoenlijke namen bedachten, niet erbij nadenkende, dat de nakomelingen hun leven lang met deze onsmakelijke naam behept bleven.
Hoewel naamswijziging geen eenvoudige aangelegenheid is en bovendien vrij kostbaar, spreekt onderstaande advertentie uit de Leeuwarder Courant dan ook voor zichzelf:

Kennisgeving
25 mei 1981

Met ingang van heden is onze geslachtsnaam "Poepjes" gewijzigd in:

"VAN HASKERA"

Jan, Roelie, Hennie, Jacob, Harm
Wybrandus van Haschastraat 17
8465 PX Oudehaske

Anske, Anna, Esther, Mirjam
Zuiderveldstraat 71
8501 KB Joure

Atty
Jan Mankeslaan 63
8442 HM Heerenveen

Johannes
E.A. Borgerstraat 88
8501 NH Joure

C. v.d. S.

HOE WAS HET VROEGER?

In het vorige nummer werd een timmermansrekening uit het jaar - 1905 - betreffende verrichte werkzaamheden aan een schoolgebouw gepubliceerd, waarbij de materialen alsmede de werklonen - in onze ogen althans - ontzettend goedkoop zijn. Zo kan ik mij voorstellen, dat mijn grootvader, die een onderhoudsrekening van drie door hem verhuurde woningen van in totaal f. 24,29 had gekregen, de verzuchting geslaakt zal hebben: "Wat is het timmeren toch duur tegenwoordig!" Met mijn oudste kleinzoon bezocht ik één dezer dagen mijn geboortehuis, waar ik in 1903 geboren ben. Hoewel het plm. 1850 gebouwd werd, was het geheel nog even gaaf als had de bouw hiervan onlangs plaatsgevonden.
Het inwendige was evenwel behoorlijk veranderd en alles kwam mij ontzettend klein voor. Die GROTE woonkamer - in mijn ogen dan - was er niet meer. Deze was bij de winkel getrokken en het geheel was tot een boetiek omgetoverd. In de voormalige vrij grote keuken woonde men.
De binnenplaats, waar ik vroeger met mijn vriendjes speelde, had bepaald geen grote oppervlakte en het daaraan grenzend pakhuis met zijn vele herinneringen hebben we jammer genoeg niet bekeken. Dat was in mijn gedachte een enorme ruimte, maar zal in werkelijkheid ook minder groot geweest zijn.
Inwendig had dus een verbouwing plaatsgevonden, waarbij de zoldering het ook moest ontgelden. Maar hierachter bleek zich een balkenplafond te bevinden en bij het verwijderen van de zoldering kwam familie - en zakencorrespondentie uit 1885 naar beneden dwarrelen. Uit deze papieren bleek overduidelijk hoe anders de wereld honderd jaar geleden reilde en zeilde.
In de gevonden zakenbrieven ging het voornamelijk over inkoop van klompen. Deze werden bij honderden paren tegelijk ingekocht. Er moest toen wel heel veel werk voor weinig geld gedaan worden, als men weet, dat een PAAR klompen op 24 cent inkoop kwam.
Uit vrijwel alle brieven bleken de leveranciers een geweldig Godsvertrouwen te hebben, wat in de uiteraard zakelijke brieven steeds tot uitdrukking kwam. Ook was de relatie tussen leverancier en mijn grootvader uitermate vriendschappelijk. Men ging zo ver, dat er een partij klompen afgezonden was en dat betaling hiervoor naar eigen goeddunken kon plaatsvinden, ervan uitgaande, dat men niet te weinig kreeg.
Een jonge leverancier uit Gorssel vroeg een tientje voorschot, omdat hij binnenkort ging trouwen. Toendertijd was een tientje blijkbaar al een klein kapitaaltje.
Mijn grootvader had blijkbaar een onleesbare hand van schrijven, want in verschillende brieven werd verzocht duidelijker te schrijven, o.a. de pen niet zo vlug over het papier te laten gaan, omdat buitenmensen minder

geleerd hebben als bij u in de stad.
Volledigheidshalve laat ik een afschrift van één dezer brieven volgen:

Wilp den 26 Julij '85.

Mijn Heer en vriend,
ik heb tweehondert vijf ven twintig Gulden van Uw in goede welstand ontvangen het doet mijn plijzier Dat Uw weer in orde zijt en dat Gij spoedig bij ons komt als Gij bij ons komt dan wouw ik Uw afhalen maar Uw moet tot rijden berigt Ons dat hoe of wan neer dat Gij komt ik heb om klompen nog eens uitgezien maar ik heb er maar een der Weg wat gevonden en die kon Uw niet Gebruiken want daar konnen geen voeten in en die wilde ik maar niet koopen want die zijn voor lage prijzen nog te duur en het droogt bij ons ook erg slim maar geduld het zal wel eens koomen Wij zijn door Gods Goedhijt allen wel, Dat is de grootste schat.
En bij Uw hoop ik ook.
Zijt van ons allen gegroet

J. Willem Bourgonjen.

C.v.d.S.

NOG IETS MEER OVER ZILVERMEEUWEN EN GROTE STERN

Jan Tanis - Villecroze

Iedereen die wel eens met dieren omgaat weet dat hun karaktereigenschappen heel verschillend kunnen zijn. Wij zijn dan vaak geneigd hun menselijke eigenschappen toe te kennen: "De kat van Mien is een schrander beestje, maar die van Cato lijkt wel debiel". "Geen hond is zo waaks als de onze, maar moet je die van Karel zien: een allemansvriend, die zou zich zelfs door een inbreker laten aaien". We weten ook dat er grote verschillen in geaardheid bestaan tussen de diverse honde-en kattenrassen. Voor een groot deel is hun gedragspatroon erfelijk vastgelegd, voor een ander deel kunnen we er invloed op uitoefenen door de dieren "op te voeden". Dat kan, evenals bij de opvoeding van kinderen, gunstig uitpakken, maar ook verkeerd. De baas kan er toe bijdragen dat zijn hond op anderen een correcte, gezeglijke, onderworpen, flinke, verwende of valse indruk maakt.
De in het wild levende dieren zijn grotendeels aan onze invloed onttrokken. Ook bij hen ziet de opmerkzame beschouwer individuele verschillen bij één soort, maar veel opvallender is de verscheidenheid in karakter **tussen de soorten.** Elke soort heeft haar eigen wijze van voedselzoeken, gedragingen bij het kiezen van een partner en nestplaats, het bebroeden van de eieren, de verzorging van de jongen, haar specifieke wijze van trekken of zwerven enz. Ook hier weer is verreweg het grootste deel van die handelingen erfelijk. Zilvermeeuwen kunnen onderling in dit opzicht wel van elkaar verschillen, maar die verschillen worden nooit zo groot als die tussen de ge-

gedragingen van een Zilver- en een Kokmeeuw. Nu blijven de omstandigheden, waarin een soort leeft niet altijd gelijk. Het klimaat kan veranderen of het milieu, door natuurlijke oorzaken of door toedoen van de mens, de voedselsituatie kan zich wijzigen en zo verder. Passen die veranderingen in de levenswijze van het dier dan kan het daarvan profiteren, maar ook het tegendeel kan het geval zijn. Ik heb een paar voorbeelden bij de zeevogels uitgezocht om dit duidelijk te maken.
De **Zilvermeeuw** heeft ons de laatste vijftig jaar verrast door een ware bevolkingsexplosie, vrijwel overal waar hij voorkomt. Wat is daarvan de oorzaak? Verscheidene onderzoekers hebben zich met dit vraagstuk beziggehouden, vooral, omdat deze meeuw een bedreiging ging vormen voor andere soorten en ook de mens overlast bezorgde. In een aantal Engelse en Noord-Duitse steden vestigde hij zelfs kolonies op de daken van huizen in dicht bewoonde wijken, veroorzaakte daar geluidshinder door zijn gekrijs en bevuilde bovendien zijn omgeving, inclusief het open water van vijvers en waterlopen met zijn uitwerpselen, niet ongevaarlijk, omdat daarmee tevens ziektekiemen worden overgebracht. Uit studie bleek dat de Zilvermeeuw een ware opportunist geworden was. In plaats van zich aan zijn natuurlijke menu van krabben en schaaldieren te houden (zoals op enkele plaatsen, bijvoorbeeld IJsland, nu nog en daar breidt hij zich dan ook **niet** uit) ging hij over tot het benutten van alles wat maar eetbaar was: allerlei afval, aas, door de mens weggegooid voedsel e.d. Niet alleen groeiden hun kolonies enorm, maar ze vestigden zich ook op tal van nieuwe plaatsen. Ook verdreven ze daarmee andere soorten, vooral kleinere meeuwen en sterns, van hun woonplaats, en ze benadeelden die bovendien door eieren en jongen te roven. Zelfs de meest overtuigde natuurbeschermers kwamen, zij het schoorvoetend, tot de conclusie dat de Zilvermeeuwen bestreden moesten worden.

FAMILIEBERICHTEN

Bijna elf pond zwaar en elf weken oud is nu onze zoon en broertje **KORNELIS**, wij willen iedereen heel hartelijk bedanken voor de belangstelling. In welke vorm ook, na z'n geboorte betoond. Wiebe en Hanneke Bijker-Wijnja, Willem. Gauw, mei 1981, Boeyengastraat 20.

Geboren: **DIEUWKE TJERKJE JOHANNA** dochter van Sib. S. de Jong en Janneke de Jong-Van Steenbergen en zusje van Pieternel Wilhelmina Jacoba, 9761 JL Eelde, Verdiweg 1, 27 mei 1981.

Met blijdschap geven wij kennis van de geboorte van **WELMOED**, dochter en zusje van J. Stoker en M. Stoker-Nijdam, Jutta, Wouter, 8404 GE Langezwaag, Hegedyk 122, 13 juni 1981.

PIET NIJDAM en TRIJNTJE NIJDAM-MAAT, vierden 23 mei 1981 hun 30-jarig huwelijksjubileum. Oudemirdum, Kerkstraat 13.

Dankbaar voor alle zegeningen hopen **P. NIJDAM en S. NIJDAM-OSINGA** hun 25-jarig huwelijksfeest te gedenken op D.V. 29 juni a.s., Ludolphusstraat 15, Bolsward, 19 juni 1981.

Donderdag 11 juni a.s. zijn onze lieve ouders en grootouders **H. NIJDAM en A. NIJDAM-DE BOER** 50 jaar getrouwd. Groningen 11 juni 1981, Abel Tasmanstraat 24. (Gehele dag thuis tot 6 uur). Zaterdag 13 juni feestavond te Norg in het zomerhuis Witte Hoek 1, van de stichting "Den en Duin", Gré-Bert, Christiaan-Jolanda.

D.V. 22 augustus 1981 hopen onze lieve ouders, grootouders en overgrootouders **I. WIJNJA en I. WIJNJA-KLEYN** hun 50 jarig huwelijk te herdenken. Hun dankbare kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen, 1511 EV Oostzaan, Dr. R. v.d. Loeffstraat 29, augustus 1981.
Gelegenheid tot feliciteren 's middags van 16.30 uur tot 18.00 uur in het Dorpshuis "de Greep", Kerkbuurt 1 te Oostzaan.

"Ik zal dan gedurig bij U zijn in al mijn noden, angst en pijn"
God nam tot Zich zijn moegestreden kind, mijn zorgzame man, onze lieve vader en pake **SJOUKE WIJNIA** in de ouderdom van 76 jaar, eerder gehuwd geweest met Trijntje van der Wal, Buitenpost, 24 mei 1981, Herbranda 10. Buitenpost: A. Wijnia-Minkema, Enschede: D. Ovaa-Wijnia, St. Nicolaasga: G. Bokma-Wijnia, D. Bokma, Sneek: M. de Jong-Wijnia, M. de Jong, Sneek: T. Talsma-Wijnia, W. Talsma, Buitenpost: K. Ekema, Fr. Ekema-Bakker en kleinkinderen.

Uw medeleven met ons, in onze grote droefheid, na het overlijden van onze geliefde, onvergetelijke vrouw, moeder en grootmoeder **SAAKJE NIJDAM-KOUDENBURG** heeft ons goed gedaan. Wij zeggen u bij dezen daarvoor hartelijk dank. Bovendien zijn wij God dankbaar dat Hij ons tot hiertoe heeft geholpen. J.S. Nijdam, kinderen en kleinkinderen, Franeker, maart 1981.

In Bolsward brengt de heer **MAX WIJNIA** het tamboer-, lyra-en majorettekorps "Oranje" langzaam maar zeker naar het niveau van de eerste divisie van Kerkrade. "Der sit de lêste jierren in opgeande lijn yn en derom like it ús leuk ta om mei te dwaan. It is in útdaging om derris hinne te gean", In de eerste maanden van dit jaar zijn muzikaal de voorbereidingen van start gegaan. Afgelopen zaterdag heeft men het te spelen werk in Bolsward ten doop gehouden. Vijftien jaar is de heer Wijnia met deze band opgetrokken en altijd heeft hij een gemotiveerde ploeg onder zijn hoede gehad.

ZILVER VOOR KOOS NIJDAM.

Met de zilveren speld is de heer J. Nijdam uit Groningen gisteravond onderscheiden door de COVS, de centrale organisatie van voetbalscheidsrechters in Nederland. Noordelijk voorzitter J. Erents uit Harlingen verrichtte de ceremonie tijdens de jaarvergadering van de scheidsrechtersvereniging Groningen in Oosterhoogebrug. Koos Nijdam (66) is veertig jaar betrokken bij de organisatie, waarvan een groot aantal jaren als toparbiter bij de amateurs en korte tijd in het betaald voetbal.

EELDERWOLDE.
JELLE NIJDAM ACHTERVOLGT VADER HENK.

Op de kop af twintig jaar, nadat Henk Nijdam in Zürich als amateur wereldkampioen achtervolging werd, verscheen de volgende Nijdamgeneratie op een mondiaal wielertoernooi. Jelle (17), zoon van de ooit als "de tuinderszoon uit Eelderwolde" furore makende Henk, was de vorige week present op het junioren-WK in Leipzig. Een specialiteit van hem: de achtervolging, net als zijn vader dus, die twee wereldtitels behaalde. Een jaar na zijn succes in Zürich was Henk Nijdam namelijk ook 's werelds sterkste bij de professionals. Hij versloeg toen zijn grootste rivaal, de Italiaan Leandro Faggin, op diens geboortegrond in Milaan. Jelle Nijdam zit pas vanaf zijn vijftiende op de racefiets en ontwikkelde zich in sneltreinvaart tot één van de beste Nederlandse junioren. Zijn eerste volledige seizoen, het vorig jaar, leverde hem liefst dertig overwinningen op. Onder meer won hij de Flevotour, een klassieker voor junioren en de vermaarde Acht van Chaam. Deze zomer vielen Jelle Nijdam tot dusver tien eerste prijzen ten deel. Op de weg was die in de Omloop van de Vlassersstreek, een rit over 124 kilometer door Zeeuws-Vlaanderen de mooiste, op de baan zette hij met succes de achtervolging in op zijn vader door in Apeldoorn de nationale titel te grijpen. "Hij is mij nu eigenlijk al voorbij." zegt Henk Nijdam droogjes. "Toen ik zo oud was won ik veel minder wedstrijden. De categorie junioren bestond toen nog niet. Je was nieuweling en daarna amateur. Als nieuweling heb ik in totaal maar elf keer gewonnen."

Mijn ouders **DIRK GERBENS WIJNIA en TIETJE STAPERSMA** woonden te Wommels, waar ik geboren ben op 22 juli 1909. Mijn verloofde, AUKE v. d. WAL woonde te Lollum. Wij wilden zo spoedig mogelijk gaan trouwen, maar de moeilijkheden van woning en arbeid moest eerst worden opgelost. Wij hadden beiden goed gespaard en aan een eigen bedrijfje gaven we de voorkeur. Mijn vader hoorde dat de melkrit van Burgwerd naar de melkfabriek te Wommels zou worden uitbesteed, die uitgevoerd moest worden met paard en wagen. Voorheen werd de melk vervoerd per auto. Daar heeft mijn

verloofde toen naar geïnformeerd en het werd hem gegund voor f. 16,50 per week. M'n verloofde kocht van een kennis een Fries paard, een mooi beest, die volgens de verkoper rustig moest worden gehouden, want hij had al een keer op "hol" geweest. Mijn verloofde was daar niet zo bang voor, want hij kon geweldig met paarden omgaan. Hij hield in het algemeen van dieren.
De melkwagen werd gemaakt door Douma te Sneek. Toen alles geregeld was gingen we trouwen. **AUKE v.d. WAL en TRIJNTJE WIJNIA** op 11 mei 1933 en kwamen te Burgwerd te wonen. Een dag na ons trouwen ging de eerste melkrit van Burgwerd naar Wommels. Alles ging naar wens van beide kanten (boeren en fabriek). Een paar maanden later kreeg mijn man f. 1,50 opslag. Tussen het melkrijden 's morgens en 's avonds verrichtte mijn man z.g. los werk voor 15 cent per uur. Drie kinderen werden te Burgwerd geboren, alle drie jongens. **KLAAS** op 28 augustus 1934; **DURK** op 3 december 1935 en **EELKE** op 21 januari 1938.
In 1938 wilde de huiseigenaar Auke de Boer wel dat we een ander huis gingen zoeken, want zijn dochter moest in ons huis. Mijn man had er wel oren naar, want hij wilde liever in Wommels wonen. Hij dacht, te Wommels hebben we betere kansen om wat vooruit te komen. Mijn vader meende te weten dat een boerderijtje waar geen land bij was, aan de Hofkamp wel te koop zou zijn. Het is gelukt! Op 5 april 1938 gingen we naar Wommels. Wij wonen nog steeds in hetzelfde huis, nadat het verbouwd is. In 1946 werd paard en wagen verkocht en kwam er een auto voor in de plaats. Onze eerste auto was een legerauto Bedford. Later kwam er een geheel nieuwe auto.
In 1954 kochten we het ruime pand naast ons. Door verbouwing kregen ook wij een ruimer uitzicht. Het achtergedeelte werd garage, alleen het woonhuis bleef, waar mijn vader nog 4 jaar in heeft gewoond.
In Wommels kwamen er nog drie kinderen bij, twee meisjes en een jongen, **TIETJE** geboren 23 juli 1939; **HERMINA** geboren 24 oktober 1946 en **JACOB** geboren 10 mei 1952. Alles ging naar wens.
De jongens werden groter en zaten al gauw achter het stuur. Toen ze 16 jaar waren reden ze overal naar toe. Nooit hebben ze brokken gemaakt. Ze hadden met 18 jaar spoedig het rijbewijs. We hadden de tijd mee; de zaak werd uitgebreid met zand- en grinthandel en wegenbouwmaterialen. De nodige diploma's daarvoor haalde Klaas.
Toen m'n man in 1964 ziek werd, deden de jongens het werk met een knecht. In 1967 op 12 februari is mijn man overleden. Klaas en Eelke hebben in 1968 de zaak overgenomen. Ze maken lange werkdagen, dikwijls van 's morgens 6 uur tot 's avonds 6 uur. De knechten werken 48 uur per week; de overuren worden apart betaald.
Eelke woont thans te Franeker waar een bestaand transportbedrijf werd overgenomen. 's Winters als de wegen glad zijn, moet door ons bedrijf gestrooid worden zowel Rijks- als Provinciale wegen, waar ze de kleine wagens voor gebruiken.

Er rijden bij gladheid altijd 4 auto's Volvo's en Mans. Ons autopark bestaat thans uit elf wagens, waaronder wagens van 13 ton en twee kraanwagens. Van de crisis beginnen we thans iets te merken, door faillisementen van andere ondernemingen, wat ons dit jaar al een flinke strop heeft opgeleverd.

Met fam. groeten,
Nicht Trijntje v.d. Wal-Wijnia.

30 JAAR: "CANADA".

Toen we de 9e mei 1945, na 6½ jaar verkering, eindelijk konden trouwen, hadden we er natuurlijk geen idee van dat we ooit nog eens naar Canada zouden emigreren. Met de bevrijding ontmoetten we een paar keer Canadezen, maar dat op zichzelf heeft ons niet op het idee gebracht om te emigreren. Dat kwam pas later. Wèl waren we de Canadezen ontzettend dankbaar: eindelijk waren we bevrijd! We konden elkaar weer openlijk ontmoeten en we konden trouwen. **Niet** dat we ook maar **iets** konden kopen voor onze huishouding, al hadden we ook een zak vol vergunningen; er **was** niets! We gingen bij m'n schoonouders inwonen, voorlopig.
We waren nog maar een paar weken getrouwd toen er een oproep in de kranten stond voor jonge mannen om opgeleid te worden bij de politie. Ofschoon mijn man beslist boer wou worden, zag hij wel in dat daar niets van kwam. Ze hadden zich (hij, mijn vader en broers en meerderen) wèl een ongeluk gewerkt in de Noord-Oostpolder, tijdens de oorlog, maar een kans om daar te gaan boeren was niet voor hun weggelegd. Ofschoon hun dat toen wel zo'n beetje beloofd was. Op mijn aandringen ging mijn man naar Leeuwarden om een voorlopig examen af te leggen en slaagde met zeer goede cijfers. Zo ging hij op 31 augustus 1945 naar de politiecursus in Rotterdam en bleef ik achter in Achlum. Aan woonruimte kwam je maar niet in dat gebombardeerde Rotterdam. We hebben elkaar toen in 3 maanden niet gezien. In december mocht hij toen voor 't eerst naar huis. Het duurde een jaar voor we eindelijk 2 kamers konden bemachtigen in Rotterdam. Inmiddels hadden we een baby gekregen en hoewel we zo blij waren eindelijk weer samen te kunnen zijn, was het een behelpen. Vooral toen we er nòg een baby bij kregen. Toen was het dat we over emigreren begonnen te denken. Eerst vind je dat wel griezelig, maar als je dan hoorde dat er zovéél gingen, dan dacht je; we slaan er ons wel dóór. Daar kwam bij dat mijn man nou niet zo gek was op z'n politiebaantje. Als je b.v. de pet een beetje scheef op had werd je op de vingers getikt en dat was niks voor hem.
En misschien kon hij daarginds nog es boer worden, hè? Hij zou aan mij wel een slechte boerin hebben, maar ik geloof niet dat hij daar ooit bij heeft nàgedacht. Dus gaven we ons op voor emigratie. We hadden een beetje geld, m'n man had tenslotte vanaf zijn 13e jaar gewerkt en het was bestemd om

ooit een huis van in te richten. Maar die hoop hadden we al lang opgegeven. Eerst is er natuurlijk heel wat te regelen, maar toch namen eindelijk de plannen vaste vormen aan.
Ik raakte echter wéér in verwachting en wilde ook deze baby in Nederland ter wereld brengen.
Als door een wònder werd ons toen een nieuw huis toegewezen en raakten de emigratieplannen op de achtergrond. We namen dat huis, want wààr moesten we nòg een baby bergen in die al overvolle huiskamer? We gebruikten toen ons spaargeld achteraf tòch nog om dat huis in te richten. De weelde van een eigen huis, dat gevoel van ruimte en alles nieuw, vergeet ik nooit. Toen we na 2 jongens, een meisje kregen leek ons geluk volkmaakt. In die tijd begonnen mijn ouders over emigreren te praten. Twee broers, die in Indië in het leger waren hadden geschreven zich in Canada te willen vestigen als hun diensttijd om was. Nu had m'n vader allang willen emigreren, al in de crisisjaren. Maar m'n moeder had dat altijd tegengehouden. Nu gaf ze toe, want 2 getrouwde zoons hadden ook al interesse getoond. Zo gingen onze ouders dan in mei 1949 op de boot naar Canada met 9 ongetrouwde kinderen. Later volgden de twee broers uit Indonesië. Mijn ouders waren toen resp. 51 en 53 jaar oud. De berichten die we van hun kregen waren moedgevend. Twee getrouwde broers van me volgden hen na ongeveer een jaar en toen kregen wij óók weer de kriebel. Wéér gingen we emigratie aanvragen. Nu hadden we als "sponsors" onze ouders. Maar - we moesten met hetzelfde bedrag als dat we in 1948 bezaten op het matje komen. En dat hàdden we niet meer. . . .
Dus moesten we ons nog vrij nieuwe huisraad verkopen. Dat gaat je dan wel aan je hart, maar och, ik dacht in Canada hebben ze ook wel mooie spulletjes. Jawel, dat wàs ook zo, maar we hebben het héél wat jaartjes met tweedehands meubelen moeten doen. Maar goed - als je moedig genoeg bent om te emigreren geef je niks meer om wat tegenslagen. Als je niks ergers overkomt dan met oud huisraad te moeten leven ben je als emigrant goed af.
We scharrelden het geld dus zo'n beetje bij elkaar. Moesten nog honderd dollars lenen, maar daar hoefden we niet eens voor te zoeken: een vriend bood het ons aan voor "onbestemde tijd" . Ook al weer klaar dus. We konden een kleine kist meenemen. Daar gingen onze bedden in en wat potten en pannen en schilderijen en zo. Och wat was dat later gezellig. Na alles ingepakt te hebben gingen we ons mooie nieuwe huisje verlaten om nog één keer naar Friesland te gaan en afscheid nemen van familie en vrienden. Mijn beppe leefde nog en o, wat was het hard om afscheid van dat lieve wiefke te nemen. Dan liet ik nog één broer en zuster achter, die niet wilden emigreren. Dat is ook een prijs die je betaalt: er waren twaalf van de veertien kinderen die emigreerden en die twee die achterbleven moesten zo maar ineens al die familie missen. Mijn man liet een oude vader achter en 4 broers en een zuster. Zo'n week van afscheid nemen was hard voor allemaal. Maar uiteindelijk

waren we toch weer in Rotterdam en gingen aan boord van de Volendam met onze 3 kleintjes en honderd dollar op zak.
Later meer.

S.W.

GENEALOGIE

TIENDE GENERATIE (vervolg)

KINDEREN VAN STEVEN KORNELIS NIJDAM EN TETSKE HENDRIKS HEMMINGA

– X – 1971 – HENDRIK STEVENS NIJDAM, geb. 31.01.1874 te Oudeschoot, overl. 3.12.1949 te Flansum o/Irnsum, van beroep: veehouder, huwde 7.05.1903 in Schoterland met JELTJE JEENS MULDER, geb. 7.03.1879 te Hoornsterzwaag, overl. 18.12.1945 te Waaxens, dochter van Jeen Wijtzes Mulder en Rimkje Buursma.
Kinderen:

STEVEN HENDRIKS	geb. 3.06.1904 te Hemrik, volgt.
RIMKJE	geb. 4.10.1905 te Hemrik, huwde JACOB POST, Nieuweschoot
JEEN HENDRIKS	geb. 6.02.1910 te Langezwaag, volgt.
TETSKE	geb. 15.04.1912 te Langezwaag, huwde TEUNIS BIESTERBOSCH, de Jokse 462 te Leeuwarden.
HARMKE	geb. 2.05.1914 te Oldeboorn, huwde EVERT MIEDEMA, de Jokse 210 te Leeuwarden.
JOUKJE	geb. 11.08.1916 te Oldeboorn, huwde TEAKE YKEMA, Hoornsterzwaag.
WIJTSE CORNELIS	geb. 13.04.1918 te Oldeboorn, volgt.
CORNELIS HENDRIKS	geb. 13.07.1920 te Oudehaske, overl. 16.09. 1920 aldaar.
CORNELIS HENDRIKS	geb. 14.08.1923 te Oudehaske, overl. 5.10. 1953 in Canada, begraven te Waaxens (ongehuwd).

– X – 1973 – CORNELIS STEVENS NIJDAM, geb. 22.05.1878 te Haskerdijken, overl. 15.05.1950 te Wommels, van beroep: veehouder, huwde 15.05. 1910 in Doniawerstal met FETJE TJEERDS HOEKSTRA, geb. 6.10.1883 te Goëngarijp, overl. 3.02.1960 te Wommels, dochter van Tjeerd Ruurds Hoekstra en Jitske Ales Speerstra (Nakomeling van Adam de hudrider!).
Kinderen:

STEVEN CORNELIS	geb. 22.01.1911 te Wommels, volgt.

JITSKE	geb. 26.01.1913 te Wommels, huwde boer HESSEL WIERSMA, aldaar, zoon van Pieter Hessels Wiersma en Sipkje Gjalts Dorhout.
TJEERD CORNELIS	geb. 6.06.1922 te Wommels, volgt.

– X – 1975 – PIETER STEVENS NIJDAM, geb. 2.03.1884 te Haskerdijken, overl. 3.05.1977 te Heerenveen, van beroep: veehouder, huwde ?: GEESKE WIJNSMA, geb. 1.01.1886 te Rottum, overl. 29.01.1977 te Heerenveen, dochter van Pieter Wijnsma en Froukje Huisman.
Kinderen:

STEVEN PIETERS	geb. 12.01.1914 te Haskerdijken, volgt.
FROUKJE	geb. 17.12.1918 te Haskerdijken, huwde BERNARDUS VAN DER BERG, Boerestreek, Rotsterhaule.
PIETER PIETERS	geb. 5.04.1920 te Haskerdijken, volgt.
SJOERD PIETERS	geb. 6.10.1921 te Haskerdijken, volgt.
TETSKE	geb. 31.03.1922 te Haskerdijken, huwde ROEL YKEMA, Wijckelerdijk 27 te Wijckel.
JOUKJE	geb. 20.08.1923 te Haskerdijken, huwde JAN DE JONG, Rozebos, Scharsterbrug
JACOBA	geb. 4.04.1929 te Haskerdijken, huwde Y.A. SINNEMA, Dr. Bauerstraat 3, Gorinchem.

KINDEREN VAN HILLE CORNELIS PIETERS NIJDAM EN TRIJNTJE MUSCH

– X – 1978 – PIER HILLES NIJDAM, geb. 30.09.1903 te Wolvega, van beroep: technisch beambte, huwde 2.06.1937 te Gorinchem met NEELTJE ROEST, geb. 22.08.1909 te Gorinchem, dochter van Willem Roest en Lena Kool.
Kinderen:

HILLE KORNELIS PIERS	geb. 3.11.1941 te Laren (N.H.), volgt.
WILLEM PIERS	geb. 21.06.1944 te Gorinchem, volgt.

– X – 1979 – JACOB KLAAS HILLES NIJDAM, geb. 21.04.1909 te Wolvega, van beroep: scheepswerktuigkundige, huwde?, te ? met WILHELMINA LEMMENS, geb. 21.10.1907 te Djakarta, dochter van Willem Lemmens en Sopinah Mas Adjeng.
Één zoon:

RUURD JACOB	geb. 31.08.1947 te Gorinchem.

ZOON VAN SIJBREN HOTZES NIJDAM EN REINOUW SIEBRENS REITSMA.

SIJBREN HOTZES NIJDAM was indertijd zeeman, voer bij de Grote Zeilvaart en leed schipbreuk in de Golf van Biskaje. Zijn weduwe werd toen benoemd tot konciërge van het Gemeentehuis van Workum.
Ze hadden drie dochters en twee zoons, nl. SIEBREN EN HOTZE. Van laatstgenoemd is mij nog niets bekend, terwijl een schrijven aan de dochter van eerstgenoemde (Mevr. T.Sparreboom-Nijdam te Amsterdam) als onbestelbaar retour kwam. Wie kan mij hieromtrent nader inlichten?

– X – 1982 – SIEBREN SYBRENS NIJDAM, geb. 26.10.1865 te Workum, huwde ? te ? JELTJE VENEMA, geb. 13.07.1868 te Workum.
Kinderen:

SIEBREN SIEBRENS	geb. te Amsterdam.
TIETJE	geb. te Amsterdam, huwde ene Sparreboom, VOORHEEN wonende Blankerstraat 4 II Rood te Amsterdam.

KINDEREN VAN GERRIT HOTZES NIJDAM EN RUURDJE KLAZES DE JONG

– X – 1987 – HOTZE GERRITS NIJDAM, geb. 5-12-1866 te IJlst, overl. 14.11.1937 te Akkrum, van beroep timmerman, achtereenvolgens gewoond hebbende in IJlst, Irnsum en Akkrum, trouwde 23.02.1896 te IJlst met: PIETJE DE BOER, geb. 15.09.1877 te Sloten (Fr.), overl. 1.11.1960 te Sneek, dochter van Jan Siegers de Boer en Jeltje Klazes Hogendorf.
Kinderen:

GERRIT HOTZES	geb. 22.06.1897 te IJlst, volgt.
JAN HOTZES	geb. 10.04.1899 te IJlst, volgt.
RUURDJE	geb. 29.05.1900 te IJlst, huwde W. RIJPKEMA van Akkrum.
JELTJE	geb. 9.07.1901 te IJlst, huwde C. WEDMAN van Grouw.
FROUKJE	geb. 19.09.1903 te IJlst, huwde PIET WINKLER, Almelo.
SIMON HOTZES	geb. 15.12.1905 te IJlst, volgt.
BOTJE	geb. 14.11.1909 te IJlst, huwde EVERT SCHOUWSTRA, Akkrum.
EELKJE	geb. 1.03.1911 te IJlst, huwde HEIMER VAN SELM, Akkrum.
KLAAS HOTZES	geb. 22.03.1916 te IJlst, volgt.

– X – 1988 – KLAAS GERRITS NIJDAM, geb. 4.09.1869 te IJlst, overl. 23.03.1921 aldaar, van beroep: Chef Teerproduktenfabriek in IJlst, trouwde ? te ? ANTJE TROMP, geb. 20.12.1870 te Hommerts (Wymbritseradeel), overl. 19.01.1917 te IJlst, dochter van Klaas Tromp en Loltje Koopmans.
Kinderen:

KLAAS KLAZES	geb. 10.07.1901 te IJlst, volgt.
GERRIT KLAZES	geb. 1.04.1912 te IJlst, volgt.
RUURDJE	geb. ? te IJlst, huwde HOTZE KOOPMANS aldaar.

Van vier kinderen, die jong aan T.B. gestorven zijn, zijn mij de gegevens nog niet bekend.

– X – 1992 – ARNOLDUS GERRITS NIJDAM, geb. 2.09.1876, van beroep houtbewerker, huwde MARTJE DE VLUGT.
Dit echtpaar had één dochter:

GEERTJE	geb. 24.11.1903 te IJlst, huwde 4.06.1927 aldaar met DOUWE WIERSMA, geb. 15.04.1902 te Dedgum, transportarbeider, zoon van Derk Wiersma en Tamke Koopmans.

ZOON VAN TAEKE HOTZES NIJDAM EN BERBER JOHANNES WEIJMA.

– X – 1995 – JOHANNES TAEKES NIJDAM, geb. 11.02.1868 te IJlst huwde 10.05.1891 te IJlst met KLARA FEENSTRA!
Kinderen:

HOTZE JOHANNES	geb. 9.12.1899 te IJlst, volgt.
YNSKJE	geb. 9.06.1902 te IJlst, huwde 22.05.1926 aldaar met: JACOB RIEDSTRA, geb. 29.12. 1901 te Rijperkerk, fabrieksarbeider, zoon van Uilke Jacobs Riedstra en Tjitske Hannes Vellinga.

ZOON VAN SIJBREN TAEKES NIJDAM EN KLAASKE JOHANNES CNOSSEN.

– X – 2000 – TAEKE SIJBRENS NIJDAM, geb. 6.12.1854 te Sneek, overl. 8.08.1910 te ?, van beroep boer, achtereenvolgens te Oudega (W.) Bolsward en Nijland, huwde 12.05.1877 in Wymbritseradeel met: HILTJE BRUINSMA, geb. 13.09.1855 te Oudega, overl. 30.07.1933 te ?, dochter van Folkert Foppes Bruinsma, landbouwer en Elisabeth Pieters Landstra.
Van dit echtpaar zijn mij geen kinderen bekend.

Voorzitter:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. telefoon 05100 22167
Secretaris-penningmeester:	C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205, 8446 DE Heerenveen, telefoon 05130 24792.

LEDEN

H. Nijdam-Smit	Boerhaavelaan 113, 9728LK Groningen, tel. 050 253701.
K. Nijdam	Talmahiem, Kamer 15, 8561 DE Balk, tel. 05140 3033.
W. Wijnia	Angelsloërdijk 225, Statenhoek, 7824 AH Emmen, tel. 05910 22068.
J. de Vries-Draaisma	Joh. Winklerwei 445, 8915 EZ Leeuwarden, tel. 05100 22621.

POSTREKENING	82 67 24
REKENING RABOBANK	gironummer 81 46 57, rekeningnummer 32.64.65.308, beide ten name van Penningmeester Nijdamstra Stichting te Heerenveen.
FAMILIEBLAD	"DE NIJDAMSTRA–TYNGE". lid/abonnee f. 16,– per jaar. (Vóór 31 maart betalen.) Halfjaarlijks f. 8,– mits betaling plaats vindt vóór 31 januari/juli. Donateurs/leden f. 8,– per jaar. Dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld.
REDAKTIE	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HKLeeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN: Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. (zo mogelijk opgave van nieuw adres.)